EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.7.11.
COM(2023) 398 final

2023/0282 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió nevében a Nemzetközi Olívatanács (IOC) tagjainak tanácsában Bosznia-Hercegovinának az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló 2015. évi nemzetközi megállapodáshoz történő csatlakozása tekintetében képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat egy határozatra irányul, amely meghatározza Bosznia-Hercegovina kormányának az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló nemzetközi megállapodáshoz (a továbbiakban: megállapodás) való csatlakozása kapcsán a Nemzetközi Olívatanács (IOC) tagjainak tanácsában az Unió nevében képviselendő álláspontot.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló nemzetközi megállapodás

Az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló nemzetközi megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) céljai a következők: i. az olívaolajok, az olívapogácsa-olajok és az étkezési olajbogyó fizikai-kémiai és érzékszervi jellemzőivel kapcsolatos nemzeti és nemzetközi szabályozás egységesítése a kereskedelmi akadályok elhárítása érdekében, ii. fizikai-kémiai és érzékszervi vizsgálatok végzése az olívatermékek összetételének és minőségi jegyeinek jobb megismerése és a nemzetközi szabványok konszolidációja érdekében, valamint iii. a Nemzetközi Olívatanács mint az olívaolajjal és az olajbogyókkal foglalkozó nemzetközi tudományos kiválósági központ szerepének megerősítése.

A megállapodás aktualizált változata 2017. január 1-jén lépett hatályba.

Az Európai Unió a megállapodás részes fele[1].

2.2. A tagok tanácsa

A Nemzetközi Olívatanács tagjainak tanácsa (a továbbiakban: a tagok tanácsa) a Nemzetközi Olívatanács legfőbb hatósága és döntéshozó szerve, amely gyakorolja mindazon hatásköröket és ellátja mindazon feladatokat, amelyek a megállapodás célkitűzéseinek megvalósításához szükségesek. A megállapodás részes feleként az Európai Unió tagja a Nemzetközi Olívatanácsnak, és képviselettel rendelkezik a tagok tanácsában. A tagok tanácsa az új tagok felvételével kapcsolatban konszenzus útján hozza meg határozatait. A megállapodás 10. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében, ha a tagok tanácsának elnöke által megállapított határidőn belül nem jön létre konszenzus, a tagok szavazást tartanak. A határozatot akkor kell elfogadottnak tekinteni, ha az megszerezte a tagok részvételi részesedésének legalább 86 %-át képviselő tagok többségének szavazatát.

A Nemzetközi Olívatanácsnak jelenleg 18 tagja van, az Európai Unió az összesen 1000 részvételi részesedésből 650-nel rendelkezik.

2.3. A tagok tanácsának tervezett jogi aktusa

Miután Bosznia-Hercegovina 2023. február 22-én hivatalosan kérte a megállapodáshoz való csatlakozását, a tagok tanácsa várhatóan következő ülése során vagy a tagok tanácsa által hozott határozatok levélváltás útján történő elfogadására irányuló eljárás keretében határozatot fogad el Bosznia-Hercegovina csatlakozásáról.

A tervezett jogi aktus célja, hogy a megállapodás 29. cikkének megfelelően megállapítsa Bosznia-Hercegovina csatlakozásának feltételeit.

---

[1] A Tanács (EU) 2016/1892 határozata (2016. október 10.) az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló 2015. évi nemzetközi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról (HL L 293., 2016.10.28., 2. o.), valamint a Tanács (EU) 2019/848 határozata (2019. május 17.) az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló 2015. évi nemzetközi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 139., 2019.5.27., 1. o.).

A tervezett jogi aktus a felekre nézve kötelező erejű lesz, mivel megváltoztatja a tagok tanácsán belüli döntéshozatali egyensúlyt, amennyiben a határozatokat nem konszenzussal fogadják el, a megállapodás 10. cikke (4) bekezdésének megfelelően.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Bár az olívaolaj és étkezési olajbogyó ágazat továbbra is szerény Bosznia-Hercegovinában, a nagy múltra visszatekintő olívaolaj- és étkezésiolajbogyó-termelési és -fogyasztási hagyományokkal rendelkező régióban megvan a fejlődési potenciál[2]. A bosznia-hercegovinai mezőgazdasági ágazat hozzáadott értéke (a GDP %-ában) 2021-ben a GDP 5,2 %-át tette ki[3], és az ország határozottan elkötelezte magát az olajbogyó-termelés arányának növelése mellett.

Tekintettel arra, hogy Bosznia-Hercegovina a fogyasztás és a termelés tekintetében egyaránt fejleszteni kívánja olajbogyó-ágazatát, Bosznia-Hercegovina csatlakozása bizonyos feltételek mellett megerősítheti a Nemzetközi Olívatanács pozícióját, különösen az olajbogyótermékek jellemzőire vonatkozó nemzeti és nemzetközi jogszabályok egységesítése, illetve a kereskedelmet gátló akadályok elhárítása terén elért eredmények révén. Bosznia-Hercegovina csatlakozása a mezőgazdasági termékek forgalmazására vonatkozó – az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[4] II. részének II. címében foglalt – szabványok tekintetében megfelel az Unió szakpolitikájának.

A tagok tanácsa által elfogadandó határozat meghatározza Bosznia-Hercegovina csatlakozásának feltételeit a Nemzetközi Olívatanácsban szerzett részvételi részesedés és a csatlakozási okirat letétbe helyezési határideje tekintetében.

A tagok részvételi részesedését, amely alapján a pénzügyi hozzájárulásuk és a szavazati joguk meghatározásra kerül, a megállapodás 11. cikkében leírt képlet szerint számítják ki. Az Unió ügyelni fog arra, hogy ezt a képletet alkalmazzák Bosznia-Hercegovina részvételi részesedésének meghatározásakor.

Az Unió támogatni fog minden olyan, a csatlakozási okirat letétbe helyezésére vonatkozó határidőt, amely lehetővé teszi Bosznia-Hercegovina számára, hogy mihamarabb csatlakozzon a megállapodáshoz. Amennyiben az okirat letétbe helyezése késik, az Unió a tagok tanácsa által elfogadandó későbbi határozatokban támogathatja az okirat letétbe helyezési határidejének meghosszabbítását.

A Nemzetközi Olívatanács tagjainak tanácsán belüli döntéshozatali folyamatra figyelemmel az Unió álláspontja szükséges a Bosznia-Hercegovina csatlakozására vonatkozó feltételek megállapításához.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott*

---

[2] A Nemzetközi Olívatanács adatai szerint Bosznia-Hercegovina éves étkezésiolajbogyó-termelése a 2019–2020-as gazdasági évben elérte a nagyjából 1000 tonnát, ami jelentős (mintegy 500 tonna) növekedést jelent az előző gazdasági évekhez képest.

[3] A Világbank által összeállított fejlettségi mutatók szerint.

[4] Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.).

szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat".

A „*joghatással bíró jogi aktus*" fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „*meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát*"[5].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tagok tanácsát megállapodás, nevezetesen az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló nemzetközi megállapodás hozta létre.

A tagok tanácsa által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A tervezett jogi aktus joghatással bír, nevezetesen mert megváltoztatja a tagok tanácsán belüli döntéshozatali egyensúlyt, amennyiben a határozatokat nem konszenzussal fogadják el, a megállapodás 10. cikke (4) bekezdésének megfelelően[6].

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a következő területtel kapcsolatos: közös kereskedelempolitika.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 207. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 207. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

---

5 A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

6 Az olívaolaj forgalmazási előírásaira vonatkozóan a tagok tanácsa által elfogadott jogi aktusok konszenzus nélkül is elfogadhatók, a megállapodás 20. cikke (3) bekezdésének megfelelően a nemzetközi jog szerint kötelező erejűek, és meghatározó módon befolyásolhatják az uniós jogszabályok tartalmát, nevezetesen az 1308/2013/EU rendelet alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusokat.

2023/0282 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió nevében a Nemzetközi Olívatanács (IOC) tagjainak tanácsában Bosznia-Hercegovinának az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló 2015. évi nemzetközi megállapodáshoz történő csatlakozása tekintetében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló 2015. évi nemzetközi megállapodást (a továbbiakban: a megállapodás) – az (EU) 2016/1892 tanácsi határozattal összhangban – 2016. november 18-án írták alá az Unió nevében, figyelemmel annak egy későbbi időpontban való megkötésére. A megállapodás a 31. cikk (2) bekezdésének értelmében 2017. január 1-jén ideiglenesen hatályba lépett, és azt az Unió a 2019. május 17-i (EU) 2019/848 tanácsi határozattal[1] megkötötte.

(2) A megállapodás 29. cikke értelmében a Nemzetközi Olívatanács tagjai tanácsának (a továbbiakban: a tagok tanácsa) a feladata, hogy meghatározza egy kormány megállapodáshoz való csatlakozásának feltételeit.

(3) Bosznia-Hercegovina kormánya hivatalosan kérte a megállapodáshoz való csatlakozását. A tagok tanácsát ezért fel kell kérni, hogy valamely jövőbeli ülésén vagy a tagok tanácsa általi levélváltás útján történő határozathozatali eljárás keretében határozza meg Bosznia-Hercegovina csatlakozásának feltételeit a Nemzetközi Olívatanácsban való részvételi részesedés és a csatlakozási okirat letétbe helyezési határideje tekintetében.

(4) Tekintettel arra, hogy Bosznia-Hercegovina a fogyasztás és a termelés tekintetében egyaránt fejleszteni kívánja olajbogyó-ágazatát, Bosznia-Hercegovina csatlakozása bizonyos feltételek mellett megerősítheti a Nemzetközi Olívatanács pozícióját, különösen az olajbogyótermékek jellemzőire vonatkozó nemzeti és nemzetközi jogszabályok egységesítése, illetve a kereskedelmet gátló akadályok elhárítása terén elért eredmények révén.

(5) Helyénvaló meghatározni az Unió nevében a tagok tanácsában képviselendő álláspontot, mivel az elfogadandó határozat joghatással bír az Unió vonatkozásában, különösen – amennyiben a határozat elfogadása a megállapodás 10. cikke (4)

[1] A Tanács (EU) 2019/848 határozata (2019. május 17.) az olívaolajról és az étkezési olajbogyóról szóló 2015. évi nemzetközi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről (HL L 139., 2019.5.27., 1. o.).

bekezdése szerint nem konszenzussal történik – a tagok tanácsán belüli döntéshozatali egyensúly befolyásolása révén,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A bosznia-hercegovinai kormánynak a megállapodáshoz történő csatlakozására vonatkozó feltételekkel kapcsolatban a Nemzetközi Olívatanács tagjainak tanácsa valamely jövőbeli ülésén vagy a tagok tanácsa általi levélváltás útján történő határozathozatali eljárás keretében az Unió nevében képviselendő álláspontot a melléklet tartalmazza.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök